

Järjestöpaidan ompeluohje

Eva-Liisa Kännö

15.1.2014

Järjestöpaidan ompeluohje

Tarvikkeet

- paidan kaavat
- nuppineulat, sakset, mittanauha
- merkitsemiskynä
- tukikangasta, leivinpaperia sen silittämiseen
- napit
- ratkoja
- silmäneula, ompelulankaa, harsinlankaa
- ompelukone, silitysrauta

Työohje yleistä

- Valitse paitapuseron kaava aina rinnan ympäryksen mukaan.
- Vertaa omia vartalonmittojasi kaavoihin liittyvän mittataulukon mittoihin. Tärkein mitta on rinnanympärysmitta, joka mitataan rinnan korkeimmalta kohdalta. Selän puolella otetaan huomioon lapaluiden vaatima tila nostamalla mittanauhaa vaakasuorasta linjasta n. 5 cm.
Mittaa myös lantion ympäryys leveimmältä kohdalta ja hihan pituus. Muita mahdollisia mittoja ovat: vyötärön ympäryys, selän leveys, olan pituus, kaula-ranne-pituus.
- Takamuotolaskoksia ei välttämättä tarvitse ommella, jos haluaa väljemmän mallin. Ne voi myös ommella alkamaan jo kaarrokkeen alareunasta joko avolaskoksen linjaan tai siirtää linjaa keskemälle. Näin saadaan paita vähän istuvammaksi selästä eikä selkään muodostu pussia.
- Jos tukikangas on ohutta, sen voi leikata samankokoiseksi kuin tuettava kaavan osa. Muuten se leikataan ilman saumanvaroja.
- Ompele koneella aina edestakaisin, kun aloitat tai lopetat sauman ompelemisen.
- Lyhenteet: sv = saumanvara, op = oikea puoli, np = nurja puoli, KE = keskietuviiva
KT = keskitakaviiva

Leikkaaminen

- Paita leikataan kaksinkertaisesta kankaasta, jolloin saadaan samalla vaatteen oikean ja vasemman puolen kappaleet.
- Taita kangas kaksinkertaiseksi pituussuuntaan op:t vastakkain.
- Kohdista raidat useammasta kohdasta pituus- ja vaakasuuntaan.
- Asettele kaavaan kuuluvat osat kankaalle. Voit leikata etukappaleet oikean etukappaleen kaavalla ja myöhemmin poistaa ylimääräisen osan vasemman etukappaleen reunasta. Samoin voit leikata kaulusosan yläkauluksen kaavalla ja myöhemmin pienentää toisen kappaleen alakaulusta vastaavaksi. Kaavat sisältävät saumanvarat (ks. ohjeistusarkki). Aloita suurimmista kappaleista, ota huomioon langansuunnat (langansuunta = hulpion suunta).
- Kaavan ääriivivoja tai saumanvaroja ei tarvitse jäljentää. Leikkaa kangas kaavan ollessa sen päällä nuppineuloin kiinnitettynä. Vain muotolaskokset, keskimerkit,

kohdistusmerkit, halkiot ym. merkit jäljennetään molempiin kappaleisiin. Keskimerkit merkitään harsien.

- Helmaan voisi tehdä leveämmän päärmeen (1 cm + 1 cm).

Ompeleminen

Etu- ja takakappaleiden ompeleminen (sv 1 cm)

Takakappaleen kokoaminen

1. Tee avolaskokset merkittyihin kohtiin niin, että ne avautuvat sivuille päin. Kiinnitä ne nuppineuloin. Laskos kiinnittyy, kun kaarroke ommellaan miehustaan.
2. Asettele kaarrokekappaleet oikeat puolet vastakkain suora reuna ylöspäin ja miehusta niiden väliin. Ompele, käännä ja tikkaa koneella läheltä reunaa kaarrokkeen puolelta.
3. Harsi muotolaskokset, ompele ne vasta sovituksen jälkeen.

Etukappaleiden kokoaminen

1. Silitä tukikangas piilonapituslistan alavaraan (leveys n. 5,6 cm), siihen osaan, mihin napinlävet ommellaan. Alavara on pari millimetriä kapeampi kuin ylävara, jotta se ei näy alta.
2. Tee piilonapitustaitos merkkien mukaan, kiinnitä se nuppineuloin ja ompele koneella taitoksen pohjaa pitkin (ks. kaavakuva ohjeistusarkilta). Taita napituslista oikeaan asentonsa ja prässä se.
3. Silitä tukikangas myös nappilistaan (leveys n. 6 cm). Taita nappilista merkkien mukaan ja ompele koneella (ks. kaavakuva ohjeistusarkilta).
4. Ompele muotolaskokset yläosastaan puoleenväliin ja jätä alaosa auki. Käännä laskos keskelle päin ja prässä se. Oikealta puolelta katsottuna laskos avautuu sivulle päin. Ompele salpa vaakasuoraan muotolaskoksen alaosaan kankaan oikealta puolelta.
5. Ompele napinlävet koneella KE- viivalle napituslistan alavaraan pystysuoraan, kauluriosaan vaakasuoraan. Tee napinläpikokeiluja ompelukoneella, jotta saat ne oikean kokoisiksi. Ompele napinlävet valmiiseen paitaan.
6. Ompele napit KE- viivalle nappilistaan, kun paita on valmis.

Olkasauman ompeleminen (sv 1 cm)

Aseta takakappale alimmaiseksi ja etukappaleet sen päälle pöydälle op:t vastakkain. Kiinnitä etukappaleiden olkapäät vain toiseen kaarrokekappaleeseen nuppineuloin. Rullaa etukappaleet ja takakappale tiukaksi rullaksi pääntielle asti. Käännä alla oleva kaarrokekappale alakautta rullien päälle, irrota neulat ja kiinnitä olkapäät paikoilleen, kolme kangasta yhteen. Ompele koneella ja käännä vetäen rullatut kappaleet ulos pääntien aukosta.

Kauluksen kokoaminen (sv 0,7 cm)

Kaulus koostuu kauluskappaleista (ylä- ja alakaulus) ja kaulurikappaleista (sisä- ja ulko- kauluri).

1. Leikkaa tukikangaskappaleet yläkaulukseen ja sisäkauluriin ja silitä kiinni.
2. Merkitse KE- ja KT- merkit kauluksen kappaleisiin.

3. Aseta ylä- ja alakaulus op:t vastakkain, venytä alakaulusta neulatessasi kappaleita yhteen ja harsi ennen koneompelua ylä- ja etureunoista. Kauluksen kulmassa ommellaan yksi pisto poikittain, jotta kulma kääntyy kauniisti. Ommel 0,7 cm reunasta (yleensä paininjalasta saa mitan).
4. Leikkaa sv:t 0,5 cm:n levyisiksi, prässä ne auki, käännä kaulus, harsi ja tikkaa läheltä reunaa.
5. Prässä sisäkaulurin pääntien puoleisesta reunasta sv nurjalle. Aseta kaulurikappaleet op:t vastakkain ja kaulus niiden väliin merkkien mukaan, harsi ja ompele kaikki kerrokset yhteen.
6. Kavenna sv:t ja tee aukileikkaukset kaareviin kohtiin, käännä ja silitä.
7. Neulaa ulkokauluri pääntien reunaan KT- ja KE- merkit kohdakkain, sv 0,7 cm. Tarkista myös, että kulmat tulevat kohdakkain. Tee tarvittaessa aukileikkauksia pääntien kaareen. Harsi ja ompele koneella.
8. Neulaa, harsi ja ompele sisäkaulurin reuna kiinni joko koneella tai käsin. Tikkaa koneella lopuksi kaulurin reunasta.

Hihan kokoaminen

1. Leikkaa halkio hihaan merkittyyn paikkaan.
2. Ompele kapea kaksitaitteinen päärme (0,5 cm + 0,5 cm) halkion reunoihin. Halkion pohjukassa joudut kaventamaan sv:n olemattomiin.
3. Aseta halkion reunat op:t vastakkain ja ompele pohjukkaan pieni muotolaskos.

Hihan kiinnittäminen (sv 1 cm)

Paidassa on hieman alennettu hiha, jonka kiinnityssauma putoaa olkapäältä.

1. Aseta hiha ja miehusta op:t vastakkain, keskimerkit ja kulmat kohdakkain. Ompele hihan puolelta, tasoita ja huolittele sv:t.
2. Aseta etu- ja takakappaleet op:t vastakkain. Ompele sivusauma ja hiha sauma yhtenäisellä ompeleella siten, että pyöriön sv kääntyy ylöspäin. Huolittele reuna.
3. Taita helma, kiinnitä nuppineuloin ja ompele.

Ranneke (sv 1cm)

Tässä vaiheessa tarkistetaan hiha pituus ja lyhennetään se sopivaksi.

1. Leikkaa tukikangas ja silitä rannekkeeseen.
2. Ompele rannekkeen päät. Kavenna sv:t, käännä, harsi päät ja taitereuna.
3. Tee hiha reunaan avolaskokset merkkien mukaan ja taita halkion reunat vielä päärmeen verran sisäänpäin. Kiinnitä taitokset nuppineuloin.
4. Aseta ranneke hiha reunaan op:t vastakkain, neulaa, harsi ja ompele rannekkeen toinen reuna hihaan kiinni.
5. Käännä rannekkeen toinen reuna ja kiinnitä se käsin tai koneella.
6. Tikkaa ranneke ympäriinsä.
7. Ompele napinläpi vaakasuoraan ja kiinnitä nappi.

Loppusilitys.